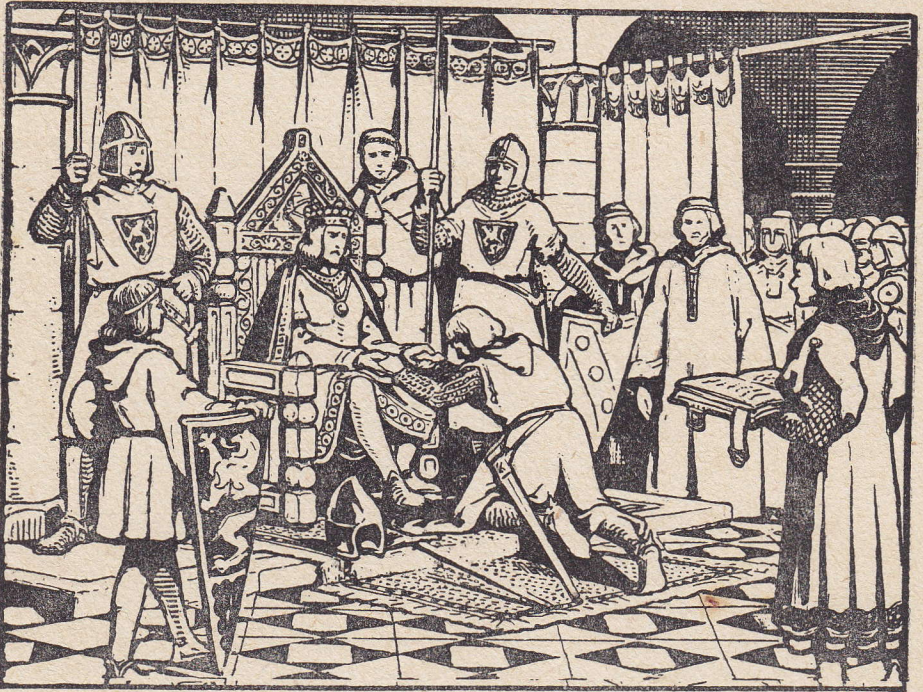

XXIX.

In den gebeeldhouwden zetel op de met tapijten belegde verhevenheid, waarboven een troonhemel van fluweel met gouden franjen uitgespannen was, zat hertog Godfried III. Over zijn sluitrok van purperen zijde met gouden loofwerk voorzien, hing in breede plooiën de prachtige staatsiemantel. Op zijn hoofd prijkte in ééne schittering van goud de hertogelijke kroon. Naast hem, links en rechts stonden twee paadjes, welke op kussens

Hulde van den leenman aan den leenheer.

de eene zijn helm, de andere zijn zwaard droegen. Aan weerszijden, volgens geboorte en rang, schaarden zich tal van heeren, de bloem van Brabant's adel, alleen in krijgskleedij. Achter hen vulden de lijfwachten, de mindere officieren en lansknachten het overblijvend gedeelte der ruime zaal. Een tiental stappen vóór de verhevenheid stond ridder Boso naast heer Servaas Melissen, die de grafelijke banier in de hand hield.

Het was stil in de zaal. De blikken der aanwezigen waren in gespannen

aandacht op den vorst gevestigd. Buiten, op het slotplein, weerklonken de bazuinen. Langzaam en statig richtte de hertog zich op en sprak:

— Heeren ridders en baroenen, na de vreeselijke gebeurtenissen, welke onze tegenwoordigheid in deze stede vereischten, hebben wij een dubbelen plicht te vervullen: recht spreken over de muitelingen en degenen, die hen bij dit misdadige bedrijf geholpen hebben, en verders, om de rust in dit graafschap en deze stede duurzaam te verzekeren, eenen nieuwen leenman voor Meersenberg aan te stellen. Daartoe hebben wij met genoeg gekozen ridder Boso van Gellenghe, hier tegenwoordig. Ridder Boso van Gellenghe is van goeden huize, vermaagschapt met het geslacht van den vermoorden graaf Hugo; door de groote diensten, ons bewezen, door zijn beleid en zijne dapperheid is hij volkomen de eer waardig, welke wij hem heden aandoen.

Nader, ridder Boso van Gellenghe!

De aangesprokene zette zijn helm af, trok zijn zwaard en reikte het een schildknaap over. Daarna trad hij vooruit, besteede de trappen en knielde voor den hertog, die middelerwijl terug was gaan zitten. Na zijne rechterhand in die van den vorst gelegd te hebben, sprak de heer van Gellenghe op luiden toon:

— Edele, hoogmachtige hertog van Brabant, ik dank u voor de eer, welke gij mij aandoet! Van heden af verklaar ik mij uw vasal voor het leen Meersenberg! Ik verklaar dat met dit leen ook mijn leven u toebehoort!

Na deze woorden uitgesproken te hebben, richtte Boso zich op, greep met de linkerhand zijn zwaard uit de handen van zijnen schildknaap, en lei de rechterhand op het Evangelieboek, dat hem door een paadje werd voorgehouden.

— Hertog van Brabant, vervolgde hij, ik verklaar dat ik u eerlijk en trouwhartig zal dienen; dat ik de plichten, welke het leenmanschap mij oplegt, stipt zal vervullen! Zoo waar helpe mij God en al de heiligen!

Hierna drukte hij zijne lippen op het boek; zich vervolgens oprichtend bleef hij eerbiedig staan.

— Wij aanvaarden de hulde van onzen geliefden onderdaan, Boso, graaf van Meersenberg. sprak de hertog.

— Heil! Heil den graaf van Meersenberg! klonk het als een donder door de zaal.

Nauwelijks was de stilte hersteld of een heraut trad naar voren, een perkament in de hand, hetwelk hij met trage stem aflas.

— Boso, graaf van Meersenberg, door de leenhulde, bewezen aan zijne hoogheid den hertog van Brabant, zijt gij te zijnen opzichte gehouden: nooit met boos inzicht de hand op te heffen tegen zijnen doorluchtigen persoon, of daartoe anderen aan te zetten;

nooit te dulden dat anderen zijn gezag benadeelen; nooit te houden of te nemen wat van hem is of hem toekomt zonder zijne toestemming; nooit, voor man of vrouw, 't zij maag of vreemde, partij te kiezen tegen zijne hoogheid;

nooit met opzet eene zaak aan te gaan, die te schande zou kunnen worden van den leenheer;

nooit de hoofsche manieren en de goede zeden uit het oog te verliezen in tegenwoordigheid der gemalin of der dochters van zijne hoogheid, en ook nooit te dulden dat anderen dit doen;

nooit door boozen raad den leenheer in dwaling te brengen!...

— Ik zweer het!

— Boso, graaf van Meersenberg, door de bewezen leenhulde zijt gij als vasal meer trouw verschuldigd aan uwen leenheer, dan hij aan u;

gij zult, wanneer het geval zich voordoet, u vrijwillig voor hem als borg aanstellen, vooral wanneer hij zich in 's vijands macht mocht bevinden;

in oorlogstijd zult gij u met al uwe weerbare mannen onder zijne banier scharen;

wanneer uw leenheer in perijkel is, te voet en te midden van vijanden, zijt gij gehouden zonder wijlen toe te snellen, hem uw paard af te staan, hem in den zadel te helpen en uw leven bloot te stellen om het zijne te redden!...

— Ik zweer het!

— Boso, graaf van Meersenberg, zoo gij ooit aan den plicht te kort komt, dien gij heden op dit heilig boek bezworen hebt, zal de hooge raad u meineedig en van uwe ridderschap vervallen verklaren, uwe goederen verbeuren en uw lichaam overleveren aan den beul!

— Ik zweer, te allen tijde mijne have en mijn leven veil te hebben voor de rechten, de eer en den roem van mijn doorluchtigen leenheer, den hertog van Brabant, hier tegenwoordig!

— Heil, heil u, Boso, graaf van Meersenberg! riepen weder de aanwezigen.

Godfried III nam nu eene kleine graszode uit de handen van een zijner paadjes en bood ze den heer van Gellenghe aan. Hiermede was het gebruikelijk formulier der beleening afgeloopen.

Het overreiken van die graszode — in sommige streken was het ook wel een handvol gronds, een boomtakje of iets dergelijks — hoe nietig en belachelijk het ons ook toeschijne, had feitelijk eene zeer groote beteekenis. Inderdaad het deed uitschijnen dat de beleening niets anders was dan eene overeenkomst tusschen eenen voornamen en eenen minderen grondbezitter. Door het aanvaarden van dit symbolisch geschenk, werd de leenman eigenaar van het leengoed en *de man van zijnen heer*. En de verplichtingen, zoo

zedelijke als stoffelijke, van den eigenaar-leenman tegenover den eigenaar leenheer waren in het stuk, door den heraut afgelezen, zeer duidelijk bepaald. Wij zouden over elke dier verplichtingen in meerdere bijzonderheden kunnen treden, maar dit zou ons al te ver van ons onderwerp afbrengen.* Wij hervatten dus den draad van ons verhaal.

De hertog deed den nieuwen graaf naast zich plaats nemen, en verhief daarna de stem.

— Heeren, sprak hij, thans begint de treurige taak, welke wij, als opperste rechter in ons hertogdom, te vervullen hebben. Hoezeer wij ook onze onderdanen genegen zijn en met vaderlijke liefde voor hun geluk bezorgd zijn, toch zijn er soms omstandigheden, waarop wij die genegenheid tot zwijgen moeten brengen, een streng en onverbiddelijk gelaat vertoonen, en straffen naar de inspraak van ons geweten. Wanneer de booze geest, de eeuwige oproerling, de gehoornde vijand van eer en plicht, de oogen onzer laten met blindheid geslagen en in hunne harten het vuur des oproers angeblazen heeft, dan, edele heeren, zijn wij genoodzaakt te doen gelijk de naarstige tuinman, die het onkruid wiedt, die de rottende vruchten van de gezonde scheidt, die de doode takken van den levenden boom weghakt! Droevig is de plicht, maar heilzaam zullen de gevolgen zijn; en dit troostend vooruitzicht zal ons wilkskracht schenken bij het vervullen onzer moeilijke taak.

Waar zijn de beschuldigten, heer graaf?

— Hoogheid, zij zullen aanstonds hier zijn. Ik heb daarstraks mijn luitenant Markus en eenige wapenlieden naar de gewelven gezonden om ze te halen. Verder heb ik eene afdeeling naar het raadhuis gestuurd om de Zwarte Jagers, welke aldaar opgesloten zijn, hierheen te brengen. Op die manier kan uwe hoogheid ze allen te gelijk vonnissen.

Nauwelijks waren die woorden uitgesproken of er ontstond een verward gedruis in het achtereinde der zaal. De aanwezigen weken ter zijde om doortocht te verleenen aan Markus, die als een dronken man waggelend naar voren kwam.

— Markus, wat beteekent dat? riep Boso vergramd. Waar zijn de gevangenen?

— De gevangenen zijn weg, bracht de luitenant met moeite uit.

— Weg? Gij hebt hen dus laten ontsnappen, ellendeling? Ha, wee u, zoo... En uwe manschappen?

— Allen dood! Ik zelf kreeg een slag op het hoofd, een vuistslag om een os te dooden! Ik viel; en toen ik tot het bewustzijn terugkeerde was de kerker ledig....

* Men raadplege daarover o.a.: Histoire de la classe ouvrière par Robert (du Var), 2e deel' bl. 82 en volgende.

Hoe ik er in gelukt ben tot hier te geraken, weet ik niet... Alles draait mij voor de oogen... ik gevoel dat... dat..

Plotseling zakte hij ineen en bleef roerloos liggen. De hertog en Boso keken elkander verbleekend aan en van beider lippen klonk bevend een zelfde naam: „Bertrand!”

Boso was de eerste, die zijne tegenwoordigheid van geest herwon. Hij richtte zich op en riep:

— Hola! Soldaten! 't Zwaard in de hand! Doorzoekt de gewelven en heel den burg! Vijftig ponden voor ieder, die ons een der gevangenen of hunner bevrijders levend of dood aanbrengt! Voort!

Te midden van wapengekletter en onder het slaken van woeste kreten snelden de krijgslieden uit de zaal. Voor vijftig ponden zouden zij gewis hunne eigene bloedverwanten om hals gebracht hebben. Maar ziet! Pas was de eerste ontroering eenigszins tot bedaren gekomen, of daar verscheen, bleek en hijgend een officier.

— Hoogheid, riep hij, al de gevangenen zijn spoorloos uit het raadhuis verdwenen!

— Vervloekt! brulde de graaf. Ook dát nog!

— Wij hebben heel het gebouw doorzocht! Van de gevangenen geen spoor! Dit geschrift vonden wij op de tafel in de groote zaal.

Dit zeggende vertoonde hij een stuk perkament. Boso rukte het hem uit de hand en las:

„Bertrand de Zwarte Jager aan Godfried III en aan Boso van Gellenghe.

„De muit is ledig; de vogels zijn gevlogen! Godfried zal nooit zijn „mooie droom, hertog van Lotharingen worden, zien verwezenlijken! Boso „zal sterven met een koord om den hals!

„Dit is de wil van

„Bertrand.”

Sidderend van gramschap was de hertog rechtgesprongen. Zóó vreeselijk vlamde zijn blik, zóó akelig verwrongen was gelaat, dat al de aanwezigen hem vol ontzetting aanstaarden.

— Heeren, schreeuwde hij, de man, die de oproerlingen aan onze gerechtigheid ontruikt heeft, de man, die ons in dit geschrift belacht en begett, is Bertrand de Zwarte Jager! Zweert met ons niet te rusten vóór die hoon gewroken zij!

— Wij zweren het!

— Dat ieder zich wapene! De helsche schurk kan onmogelijk op dit oogenblik ver van hier zijn! Gij, graaf, doe den burg doorzoeken! Doe hem desnoods tot den laatsten steen afbreken! Wij, heeren, belasten ons met de stad en de omstreken! Heer van Wezemael, zend aanstonds renboden naar al de bevelhebbers der afdeelingen, welke buiten Meersenberg

gelegerd zijn! Dat zij de stad met een gordel van staal omsluiten! Geen enkele der bandieten en oproerlingen mag ontsnappen!

— Hoogheid, sprak nu Boso, onze vijand is slim en behendig, dat recht moet ik hem laten wedervaren. Zoo hij nog in de stad is, kan hij zich vermommen en overigens in elke woning eene schuilplaats vinden. En dan, wie kent hem? Slechts ik, ridder Servaas en eenigen onzer edelen hebben zijn gelaat gezien, zijne taal gehoord. Om onzen tijd niet in vruchteloze opzoekingen te verslijten stel ik dus voor de inwoners dezer stad, een voor een, zoowel de vrouwen en de kinderen als de mannen, langs ééne der poorten buiten de stad te doen gaan en elk hunner aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen. Zijn de bandieten er niet bij, dan zal het ons des te gemakkelijker vallen ze in de stad op te zoeken.

— De maatregel is goed, graaf. Voer hem uit!... En gij, heeren, maakt spoed!

Weinige oogenblikken daarna waren de laatste edellieden uit de zaal verdwenen. Slechts de hertog en Boso waren achtergebleven. De eerste hield nog het perkament in de hand, dat zulke groote opschudding, zulke opvlaming van toorn verwekt had. Onwillekeurig keken beiden elkander aan.

— Die man is een duivel, morde Boso.

— Een duivel... ja, herhaalde de hertog nadenkend. Over al wat hij doet zweeft iets geheimzinnigs, iets dat het menschelijk verstand te boven gaat. Dit geschrift heeft hij in het raadhuis achtergelaten, na er de gevangenen verlost te hebben, zonder dat iemand er iets van bemerkt heeft... Bijna ter zelfder tijd doodt hij hier in den burg uwe soldaten en doet de gevangenen spoorloos verdwijnen... En gij zijt zeker dan men slechts langs de poort alleen in den burg kan komen?

— Ja.

— De valbrug was opgehaald?

— Ja, en zij is het nog!

— Die kerel zou dus de eigenschap bezitten te gelijker tijd op twee plaatsen te kunnen zijn. Maar dat kan toch niet, graaf, want dan zou hij twee lichamen en twee zielen moeten hebben!

— Neen, dat kan niet, beaamde Boso. Maar, liet hij er plotseling op volgen, misschien heeft hij een dubbelganger...

— Dat is mogelijk en zou reeds een gedeelte van het mysterie verklaren. Maar dan rest toch nog het verdwijnen der gevangenen. Weet gij daar ook eene verklaring voor?

— Neen, hoogheid.

— Nu, wat er ook van zij, die enkele of dubbele tegenstander bevindt zich op dit oogenblik in deze stad en dus in de val. Zoo hij geene vleugels heeft om over de veertigduizend soldaten, welke de stad

omringen, heen te vliegen, moet hij in onze handen vallen. En dan, al ware Mher * Belzebuth zijn patroon, zal hij ons niet meer ontglippen!

Gedurende dit gesprek waren de beide heeren tot eene zijdeur genaderd. Op den zelfden stond, dat Boso de hand uitstreckte om het voorhangsel terzijde te schuiven, ten einde zijnen leenheer doorgang te verleenen, werd de gordijn door een vreemde hand opgelicht en vertoonden zich twee krijgslieden in de opening. Van hun gelaat was, wegens de maliënkap en den helm met neusstuk, niet veel te bemerken. De eene scheen een rijzig jonkman te zijn en stond met de armen over elkander gekruisd; de andere was van reusachtige gestalte en leunde met de beide handen op den steel eener zware strijdbijl.

— Wat doet gij daar? vroeg Boso op barschen toon! Pakt u weg! De beide aangesprokenen verroerden zich niet.

— Welnu, lomperds, moet ik mijn bevel herhalen? riep de graaf naar zijn zwaard grijpend.

De jongste der twee schudde het hoofd.

— Wat wilt ge dan? vroeg Boso driftig.

— Den hertog en u spreken, was het bedaarde antwoord.

Bij het hooren dier klare, eenigszins spottende stem kon Boso eene plotselinge siddering niet onderdrukken. Hij keek den onbekende met wantrouwendend blik aan.

— Wie zijt gij, die zoo stout durft spreken in tegenwoordigheid van zijne hertogelijke hoogheid?

— Ik ben de man, die geen dubbelganger heeft en de hulp van Mher Belzebuth volstrekt niet behoeft om heer Boso te doen bibberen van schrik! Ik ben Bertrand de Zwarte Jager...

— Verraad!

Boso was achteruitgesprongen en trok zijn zwaard. Eer hij het had kunnen opheffen had Bertrands gezel hem met zulke vreeselijke kracht bij den arm gegrepen, dat het wapen rinkelend op den vloer viel.

— Raap dit speelgoed op! gebood Kurt met dreigende stem. Steek het terug in de scheede! Verroer u nu niet meer of ik nijp u het hoofd van de romp! En vooral geen enkel woord, hoor! Als mijn meester spreekt, moeten kerels van uwe soort zwijgen!

De hertog had, evenals Boso, de hand aan het zwaard geslagen. Maar zijn tegenstander was hem te vlug en zette hem de scherpe punt zijner dagge op de keel.

— Geen kreet, geen gebaar, of ge zijt een lijk, hertog van Brabant!

Godfried liet het gevest van zijn zwaard los en blikte den Zwarten Jager sprakeloos aan.

* Mher = Mijnheer. Van edelen sprekend, zegde men ook Sher, dat hetzelfde beteekent als het Fransche „Sire”.

— Ge zoudt dus durven? stamelde hij eindelijk met verbazing, ontzetting en bewondering tevens.

— Ei! Waarom niet? antwoordde de jonkman lachend. Bertrand de Zwarte Jager durft alles!... Doch laat ons elkaar niet langer als vechthanen aankijken, ging hij voort, terwijl hij met rustig gebaar zijne dagge in de scheede stak. Ik ben gekomen om een onderhoud met u te hebben. Daar wij echter bij deze deur allicht door den eenen of anderen gast kunnen gestoord worden, hetgeen niet noodig is, stel ik voor bij gindsche tafel plaats te nemen. En terwijl we daar als brave, beste vrienden over onze zaak zitten te praten, zal heer Boso, de waardige opvolger van dien armen Hugo, goed uitzien en beletten dat men ons gesprek kome storen. Ik volg u, hertog.

Deze, overwonnen door den kalmen, maar beslist bevelenden toon en het onbevreesd optreden van den Zwarten Jager, gehoorzaamde en begaf zich naar de tafel. Een oogenblik daarna waren allen gezeten.

Het was de hertog, die het eerst het woord nam.

— Hoe zijt gij hier gekomen? vroeg hij, gevolg gevend aan den drang zijner nieuwsgierigheid.

Bertrand begon te lachen en schudde het hoofd.

— Neen, hertog, zoo leert men de ekster niet praten! Zoo ik u zeg hoe ik hier gekomen ben, weet gij ook hoe ik na ons onderhoud weer van hier ga. En dát is niet noodig, Gij moogt alles veronderstellen, bijvoorbeeld, dat ik kan vliegen, dat ik dwars door de muren kan stappen of er overheen springen lijk een sprinkhaan over een kluitje, alles, behalve dat ik daartoe de hulp noodig heb van een of ander wezen uit de boven- of onderwereld, hetwelk ik nooit gezien heb en aan welks bestaan ik zelfs een beetje twijfel.

Om nu door dergelijke vragen niet langer van het onderwerp van ons gesprek afgetrokken te worden en ook omdat, vandaag vooral, de tijd een kostbaar ding is, waarmede men zuinig moet omspringen zal ik zelf u de antwoorden geven op de vragen, welke gij mij zoudt kunnen stellen en waarop ik u zou willen antwoorden.

Ik en mijne Jagers zijn geene bandieten, al worden wij met dien naam betiteld door lieden, welke enkel en volkomen recht op dien naam hebben!... Bandieten! Ja, zoo noemt gij mij en mijne Jagers daar in uw binnenste, omdat wij die arme poorters van Meersenberg met raad en daad bijgestaan hebben!.. Bandieten! Dat zijn wij in uwe oogen, omdat wij zoovele honderden uwer krijgslieden naar het pierenland gezonden hebben!... Bandieten! Omdat wij u heden, door de gevangen belhamels voor uw neus weg te kapen, u van het zoete genot beroofd hebben, die domme, ploertige kinkels te zien pijnigen, ze te zien lijden, ze te zien

hangen!... Mooi vermaak, edele heeren! Daar ik u echter dat recht ontken...

— Wat! Gij durft ons de rechten betwisten, die...

— Rechten, hertog? Wel, ja, laat ons daar een poosje over praten. Er zijn volgens u twee soorten van menschen: de heeren en de laten.

— Natuurlijk!

— Of dat zoo natuurlijk is, betwist ik stellig; dat het heden ongelukkiglijk waar is, valt niet te betwisten. Die verdeeling in twee klassen zou erg zonderling wezen, als men ze moest doen volgens het aantal ribben, de kleur van het bloed of, ja, waarom niet, de hoeveelheid vuil onder de nagels. In dit laatste geval, hertog, sprak Bertrand, de hand van Kurt toonend en de zijne naast die van Godfried op de tafel leggend, in dit laatste geval ware mijn makker Kurt edeler dan gij, en gij edeler dan ik!

Voorrechten en meerderheid? Diefstal, meer niet!

— Ellendeling! Die belediging...

— Is er geene, hertog! En, voegde hij er stiller, doch met dreigend gebaar bij, ik verzoek u dat woord „ellendeling” of andere dergelijke namen niet luid meer uit te spreken, want als de eene of andere ridder het hoorde, zou hij gewis denken dat gij hem geroepen had, en dan zou heer Boso hem moeten beduiden dat zijne tegenwoordigheid hier niet vereischt wordt. Ik houd er aan dat gij deze aanbeveling niet vergeet!

Gij aanziet dus de onedelen als eene mindere soort van stervelingen, hertog? Hoe een mensch toch dwalen kan! Om u, dat te bewijzen neem ik tot getuige het heilig boek, *waarop ik daarstraks Boso heb zien zweren*, dat hij u steeds een trouw leenman zou zijn... Ja, Boso, ik stond dáár bij die deur! *Ik heb het gezien, zooals ik dat andere gezien heb!* Dus ik neem den Bijbel tot getuige en ik hoop, dat ge niet zult in twijfel durven trekken wat er in dit heilig boek staat. Zonder den bijbel zou het niet heel moeilijk zijn de oudheid en den adel der geslachten ergens in een of andere hoekje van den baaierd, tusschen warm en koud, droog en nat, licht en donker op te visschen... Maar, lieve hemel, allen stammen af van één enkelen vader!... en die vader, o schande, was een onedele: Adam kort af, zonder *van* of zonder *titel!* En kijk eens, hertog, naar de gevolgen! Eerstens zijn de onedelen stellig en vast de oudsten, en de ridders, baronnen, graven, hertogen hunne jongere broertjes! Ten tweede, God, die van adel wel wat meer wist en weet dan de vorsten der aarde, heeft geene edele heeren willen scheppen, omdat hij wel wist dat er ongelukkiglijk later maar al te veel zouden komen! Hij kon er in zijn paradijs zetten en hij zette er slechts onedelen in! Dat bewijst natuurlijk dat hij deze laatsten van betere stof oordeelde.

Nadat de wereld al heel lang bestond, hebben wij in deze streken als koningen eerst de Merwigers, dan de Karlingers en daarna de Capetingers gekregen. De eenen zoowel als de anderen hebben goed gevonden het land, dat zij van de vroegere bewoners gestolen hadden, te verdeelen tusschen die hunner leuden, welke hun groote diensten bewezen hadden of konden bewijzen. Moest men opzoeken waarin die diensten bestaan hebben, er zouden voorwaar aardige zaakjes uit den hoek komen! Zóó is de adel ontstaan en met hem de leenroerige instellingen, waarop gij zoo fier zijt!... En de menschen werden in twee soorten verdeeld: de meerderen en de minderen, de verdrukkers en de verdrukten, de beulen en de slachtoffers!

Hertog, om u dát te zeggen, ben ik hier gekomen! Wees mensch! Besef uwe eigenlijke taak en kom tot inkeer! Schenk de vrijheid aan de verdrukten! Laat hen medegenieten van het koesterend licht der zonne, die voor ieder schijnt! Laat hen genieten van vrede en vreugde, van liefde en leven! Breek af met trots en kastengeest! Wees een vader voor de minderen; en als liefhebbende kinderen zullen zij in onvergankelijke letters uw naam in het boek der geschiedenis schrijven! „Gaarne bemind worden”, ziedaar de sleutel der gelukspoort!

Overweeg mijne woorden, hertog! En mochten de vooroordeelen, door adeltrots verwekt, u doen aarzelen om den raad van Bertrand den Zwarten Jager te volgen, omdat gij in hem een dier minderen meent te zien, bedenk dan, hertog, dat Bertrand een zoon is van koningen! Volgens het besluit, dat gij zult nemen, zult gij in mij een vriend of een onverzoenlijken vijand vinden!... Wat u betreft, Boso, uw vonnis is en blijft geveld: gij zult uwe dagen eindigen hangende aan een strop!

Na deze dreigende voorspelling stond Bertrand recht en begaf zich naar de deur gevolgd door Kurt.

Alvorens de zaal te verlaten, draaide hij zich nog eens om en waarschuwde:

— Ik hoop, heeren, dat gij ons niet zult doen achtervolgen of veront-rusten door uwe krijgslieden. Zulke booze gedachte zou voor u onvermijdelijk booze gevolgen hebben. Laat ook die arme poorters met rust, want anders zal de roode haan over den burg kraaien! Tot wederziens!

Het voorhangsel was neergevallen. Roerloos zaten de hertog en Boso, en staarden naar de plaats, waar de beide mannen verdwenen waren. Verscheidene oogenblikken verliepen. Eindelijk slaakte de hertog een diepen zucht, en maakte de graaf eene beweging. De betoovering was verbroken.

— Die man is een Karakter, een Wil! mompelde de vorst.

Boso was rechtgesprongen.

— Weg! Hij is weg! En wij hebben hem laten ontsnappen!

— Eene Kracht! ging de hertog voort.

— Die man is een onbeschaamde bandiet, Hoogheid, die u begekt en gehoond heeft in uw roemrijk voorgeslacht en in u zelve! Hoe hij hier gekomen is, weet ik niet; maar dat hij den burg niet heelhuids zal verlaten, dat weet ik wel! Mij heeft hij den strop beloofd; nu is daartoe de kans verkeken, en, bij mijn ziel, door een strop ga ik hem zelf een kijkje in de eeuwigheid laten nemen!

Dit zeggende greep hij zijn hoorn en liep naar de deur. Vóór hij deze bereikt had, werd het voorhangsel ter zijde geschoven en traden ridder Servaas, de heer van Moerheim en eenige edelen binnen.

— Ha, heeren, schreeuwde Boso, hebt gij hem gezien?

— Van wien, spreekt gij, graaf?

— Van Bertrand den Zwarten Jager!

— Bertrand?... Was die hier?

— Ja!

— Onmogelijk!

— Ik zeg u dat hij daareven hier was!

Ridder Servaas keek den hertog ondervragend aan.

— Ja, hij was hier met een zijner gezellen, antwoordde deze.

— Het is dan toch waar, riep Moerheim, zijn zwaard trekkend. Donders, dan mag hij niet ontsnappen! Ik heb eene oude rekening met hem te vereffenen! Waar is hij, graaf?

— Ik vraag u of gij hem gezien hebt?

— Neen!

— En gij kwaamt...

— Langs dáár!

— Dan zijn zij den anderen kant uit! Vooruit heeren, het wild mag ons niet ontsnappen!

Als razenden stormde de hoop door de galerij, gereed om te hakken, te steken. Weldra stond heel de burg in rep en roer. Wraak- en moordzucht holden hijgend, tierend en vloekend door de gangen, door de zalen en vertrekken, langs de trappen en rondewegen der torens, over slotplein en binnenplaatsen, het eene gewelf uit, het andere in... Arme drommels, schalken en dienstmannen, die zich niet tijdig konden uit de voeten maken, werden door den razenden, steeds aangroeienden hoop vertrappeld, door zwaardslagen neergeworpen... Maar van Bertrand en Kurt was geen spoor te ontdekken... De oude waterput bewaarde zijn geheim.

Denzelfden namiddag werd heel de bevolking der stad, behalve de gekwetsten, welke zich in het kloostergasthuis bevonden en de kloosterlingen zelve, door eene der poorten uit de stad gedreven. Bij die poort

stonden Boso, Melissen, Moerheim, Wouter van Terbeke, en andere Meersenberg'sche edelen, die Bertrand kenden. Zij bekeken ieder man en zelfs iedere vrouw, welke hen voorbijtraden. Telkens als zij in een dier ongelukkigen hunnen gevreesden vijand meenden te herkennen, weerklonken dreigende kreten en flikkerden de zwaarden. Wanneer het dan bij nader onderzoek bleek dat zij zich bedrogen hadden, konden de ruwe edellieden hunne teleurstelling niet verkroppen, en dan regende het stompen, slagen en stampen op de weerlooze poorters. Wee degenen, die het waagden, met woord of daad, zich tegen die baldadige handelwijze te verzetten; zij werden vast-gegrepen en in de diepe stadsgracht geslingerd.

Eindelijk was de laatste inwoner van Meersenberg over de valbrug gedreven. Het onderzoek was zonder den gewenschten uitslag afgevoerd; Bertrand was er niet bij; geen enkel Zwarte Jager had zich tusschen de menigte bevonden. En nochtans was het onaannemelijk dat al de Zwarte Jagers er zouden in gelukt zijn de stad te verlaten. De meeste edelen waren van oordeel dat de overgebleven partijgangers en hun gevreesd opperhoofd ergens eene schuilplaats gevonden hadden. Die schuilplaats kon niet verborgen blijven; het kwam er slechts op aan al de straten te bezetten en iedere woning van den zolder tot den kelder te doorzoeken.

— Haalt de valbrug op! schreeuwde Boso.

Terwijl de wapenknechten dit bevel uitvoerden, naderden eenige poorters de brug en riepen:

— Heer Boso, wanneer mogen wij terug in de stad?

— Niet vóór de huiszoeking afgevoerd is, al duurde ze eene gansche week!

— Maar onze vrouwen en kinderen zullen honger lijden, heer!

— Des te beter, dan hebben zij ook iets te doen!

— Heer, heb medelijden! Wij staan hier zonder beschutting, zonder het minste voedsel...

— Wat raakt ons dat! Ginder is het bosch. Als ge honger hebt, zult ge daar wel bladeren en wortelen vinden om uwen buik vol te eten!

— Heer...

— Maakt dat ge van de poort wegkomt of ik doe u neerschieten, galgenaas!

Van mond tot mond werden de wreede woorden van den graaf voortgezegd en weldra wisten de vele honderden ongelukkigen, die zich op de vlakte verdrongen, welk lot hun vanwege hunnen nieuwen meester te wachten stond. De mannen balden de vuisten of bogen zuchtend het hoofd; de meisjes weenden; de moeders prangden in radelloozen angst hunne kinderen op hunne borst. Het was een hartverscheurend schouwspel — maar Boso had geen hart, geen geweten! Medelijden met een laaf? Och kom! Dat zou toch al te belachelijk wezen! Hij was immers graaf

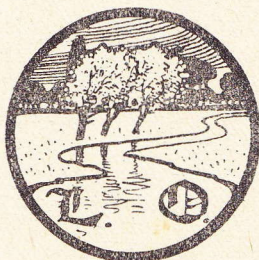
van Meersenberg, en die menschen hadden het schelmstuk bedreven tegen het leenheerlijke gezag op te durven staan! Hij zou hun doen ondervinden dat hij de meester is, meester over hoofd en hals, over regen, wind en zonnenschijn, over veld, weide en bosch, over den vogel in de lucht, den visch in het water, het wild in de bosschen! Hij is de meester over den arbeid hunner handen, over de neigingen van hun hart.... Hij is de Meester, de Meester!

GEMEENTE!

EEN VERHAAL UIT DE XIIe EEUW.

DOOR

C. DE KINDER.

LODEWIJK OPDEBEEK

Uitgever.

— ANTWERPEN —

1914.